

מ'ר'ב'ע'נ'ס) פאנד געטערן - וויא בעדיטס פאן אונס קורין געטערן - אין פ'ר'י'ב'ע'ר'ג (ואכטן) שטאמט. מארגארעטהע ביי'ר, דא שאנע טאכטער דעם פערשטאנדענן ברוינער- מייסטער דער גענאנטען שטאדט, וואר מיט דעם אינזשעניאר פ'ר'ע'ס'ל'ע'ר פ'ע'ר'ל'א'ב'ט, אינמאל זאמטע זיא איהרעם ברויטאג, זיא הא- בע פיר איהן איינע איבערהאטונג, יעדן מיסע ער זוך דא איינע פערבינדען לאסען, לאבעלנד גינג דער ברויטאג דארף אין, אלס דאס מ'א'ר'ב'ע'ן אידם דא איינע פערבינדען האטטע, רוקה עס: "אשפע נון דיינען מנה"ו" פ'ר'ע'ס'ל'ע'ר טראג דעם, ווארף איהם זיינע ברויט איינע רעוואלוציע-שויס אין דען מינד אכפיערע, פ'ר'ע'ס'ל'ע'ר בליעב זאפארט מארט, מאן פאנר אין זינער הינטערלאסענשאפט איין געאלטשעס מעטאמענט, לויט וועלכעס ער זיינע ברויט צור עיבו ויינעס מעהרערע טויזנט מארק בעטראגען. דען פערמאגונג איינזעצטען איהן פאנד מאן געאלטשע ברויער, אין וועלכען פ'ר'ע'ס'ל'ע'ר אנה געבליך זעלבסטמאךד-אבוזטען אייסערטע, דער פ'ע'ר'א'ב'ט לענקטע זיך געזען זיינע ברויט, דא פ'ע'ר'א'ב'טע וואוהרע, יעדן הארטנאקקן לייג- נעטע, עס ערווען זיך, דאס זיא איינע ארמען ווען מאן ליעבטען אים זייען היראטהען צו קאנען בעזייטיגען אנה בערויבטע זיא איהרען ברויטאג, זיא ווארדע צום טאדע פ'ע'ר'א'ר'ט'ה'יל'ט, אנה געטערן פ'ר'י'ב'ע'ר פיעל איהר שאנעס הויפט אונטער דעם בייל דעם הענקערס אין איינען מיט זאנעשאן געפילטען קארב.

נארישען יודען אין רוססלאנד. לויט איינער דעפעטע אים ווילנא איז דאוועלט דער קאפאטווארער פאבטער אר- סהר ווייס, דער זיך זיא 6 וואקען אויף איינער שארענירע ווייז אין רוססלאנד בעפאנר, פאן בערוישען קאואקען ערמאדעט אנה אויס- גערויבט ווארדען.

פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר אנה איינע פ'ע- ר'ע'ר צום בארזענשפיעל, דא בע- רויס געטערטע פאליציי-אונטערזונג געזען זיינע בודאפעטער באנקען, וועלכע אין דיטשלאנד איהרע אפערע אויסוואסען אנה זיא צום בארזענשפיעל אנאייפערטען, פ'ר'י'ב'ע'ר געס- טען צור פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר פאן 4 פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר אנה צוואר דעם מארק נייטאג, שפעס דער באנק-קאמפוסטאנט פירמא "מאקס ניימאן אנה קאמפ" זאוויר זינער 8 אנגעשטעללטען לוחים באש, אנמאן קאלמאן אנה איינאן פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, דא סוממע דעם הונד דא פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר שא- דעם בעלישט זיך אויף מעהר אלס 200 טויזנט קראנען, דער אנהאבער איינעס אררעסענ- בודאס גיבט אן, דאס דא גענאנטע באנק- פירמא אים פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר יארהע איינע מיליאן אדרעססען בעשטעללט האבען אונטער דעזען אררעסען דורפען זיך וועדער זאלכע פאן געריכט ס.ב.ע.א.מ. טען נאך פאן יודען בעפיערען.

האנדעלס-מיניסטער פראני קאישוטה וועדער אין בודאפעט איינזעצטען, פאן וואו ער זיך אנפאנגט אוי- נעט צור קור נאך פאשפיעי'ן בענעט. - צור פארדינג דער וואהלטהאטניק פיר קנדער אנלאסליך דעם קאזער-ווילאסס אין ווייזן האט דער דארשינע באקעהן רייצעס איינע הארבע מיליאן קרא- נען געשפענדעט. - דא מאנואקטורווארענ-פירמא סא- לאבאן קראק אין רעעיש איז מיט 85 טויזנט קראנען פאסיווען אינזאלווענט געווארען. - ביא רע- ה'ו' (באקעהן) אויט אין פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר מיט איינער לאקאמאטיווע צוואממענעשטאממען, וואביא 8 פ'ע- זאנען שווער אנה מעהרערע לייכט פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ווארדען.

פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר נייט נאכשטעהערע אינזאלווענעפאללע בעקאנט: לו ווערען, אנאג; פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר אנה שמידט, נאקטווארדיין; יאזעף מאלנאר, סילאדי-שאמלי; אנטאנין סוואבאדא, פראנ; אליו דאווי, וישקאוו; איראעל רענענאנען, סוסטאווא; מאריע שובערט, אבער-אלטשטאדט; יאזעף אימאן, טעפ-

לטיין; לייב שליין, סטאניסלוי; לעאפאלד פלעש, סענטעש; וויצענין יאניק, ווען (מאבארשטראסע 48); פויל בלייא, ווען (ערטלאסע 8); קאז אנה יאזעף לינדנער, וועלם.

אנטיסעמיטישע שטאטיסטיק אין אמעריקא.

ניכט גערינגע אויפזעהען עררענטע פאך איינעם יארהע דא בעהויפטונג דעם נעו- יאָר קער פאליציי-אָבער-קאָמפּיסאַרס ביי- גהאס, דאס דא איינעוואנדערטען יודען דאס גראַססע קאָנטינענט דער פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר אין אמע- ריקא שמעללען, בינגהאם בעהויפטעטע אינסטע- זאנדערע, דאס פאן דען 2000 פאָטאָגראַפיען דעם נעוואַקער פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר-אלבומס 1200 יודען דארשטעללען.

איבערדעס שריעב דער סעקרעטאָר ביי- גהאס אין איינעם ברויערע אן דען פאליטיקער באר אָר אָר ע.ס, דאס פאן דען 189,202 איי- דווידען, וועלכע אים יארהע 1902 פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ווארדען, 85,000 יודען ווארדען. דאס דיעזע אנאבען פאן דען יודעניינדען אנה גענערן דער איינוואנדערונג רינדליך אויס- געניטע ווארדען, איז זעלבסטפ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר-ליך, נון האט דא רעוואלוציען דער צייטונג "צעדע-רא- ציאן רעוועניו" זיך דער מיהע אונטערזאנען אויף גרונד אטטליבער דאטען דא אנאבען בינגהאס אנה זיינעם סעקרעטאָרס אויף איהרע ריכטיג- קייט צו פריפען מיט דער ארבייט ווארדען דא פ'ר'א'ב'ט'ע'ר איזאק הורוויץ אנה מ' קאמ'ן בעטרויט, אנה דיעזע האבען באלד פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, דאס דא ערוואַהנען דאטען ניכטס אנדערעס אלס האארשטרייבנדע באן- ווילליגע ענטשעללונגען זינר.

דא אפציייללען שטאטיסטישען דאטען ער- גאבען, דאס אים פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר דעם יארהעס 1907 אין נעוואַק אים גאנצען 666 יודען אנגעקלאגט ווארדען, וואס ביא איינער יודישען בעפאלקע- רונג פאן איבער דרייפיערטעל מיליאן 0,81 פ'ע- טווענד אויסמאכט. - פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר מאן דא צאהל דער יודישען פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר מיט דערעניגען דער ניכט-יודישען, זא רעגיבט זיך פאלגענדעס: אס ענדע דעם יארהעס 1907 האטטע נעוואַק עטוואס וועניגער אלס צוויי מיליאנען ברויסליבע איינוואנערען; ברויסליבע אנגעקלאגטע נאכ עס אים יארהע 1907 רונד 3,910, דא צאהל דער זענר, מיט אנדערען ווארשען; דא צאהל דער יודישען פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר וואר אים גענאנטען יארהע אים פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר צו איהרער בעפאל- קערונגס-צפיער מעהר אלס אום דאס דא פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, פאן דען 666 יודי- שען אנגעקלאגטען ווארדען 86 אים פ'ע- ר'א'ב'ט'ע'ר פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר בעפ'ייט, 120 פאללע ווארדען אין אנדערער ווייזע עררעדט אנה בלאס 460 ווארדען ענדליליג פ'ע'ר'א'ר'ט'ה'יל'ט.

בעטראכטעט מאן דא ארט פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, ווען וועלכער דא 460 יודען פ'ע'ר'א'ר'ט'ה'יל'ט ווארדען, זא פ'יערעט מאן, דאס 269 פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר געזען דאס אייגענטהום אנה דא אייביגען פ'ע- ר'א'ב'ט'ע'ר געזען דא פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ווארדען, אינטערעסאנט איז אויך דער פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר צווישען דען יודישען אררעסאנטען אנה דען ברויסליבען, עס ווארדען איינגעזאממט 158 יודען אין דא שטאמליבען געפאנגעניסע גע- בראכט, וואהרענד בעצוגליך דער ברויסליבען בעפאלקערונג שאן אויף יעדע 2000 פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר איין אררעסאנט ענטפאללט. וויבאג איז אויך דא פאלגענדע דאר- שטעללונג: מעהר אלס דא האלפע דער יודי- שען פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר שמעהא אים אלטער צווישען 15 אנה 20 יארהען, וואהרענד בעקאנטליך דער גראַססע טהייל דער יודישען איינוואנדערער איבער צוואנציג יארהע אלס איז. אבער טראַמ- דעם איבערשטייגט דא פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר צי 66 פ'ע'ר- יודישען ווענדלליבען פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ניכט דיעניגע דער ברויסליבען ווענדלליבען.

בריעפע דער רעדאקציען.

הערן! ווייבער, דער אין האַמאַנאַ; א ענטשול- דיגען זיא נישטס! אונטער אללען טאנעסבלאטטערן וואר אונזער בלאט דאס ערס טע, וועלכעס איינען ערשט א- פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ווי בענאנען דעם עקועקוויאָנס-געזעצעס פ'ע- ר'א'ב'ט'ע'ר "נייעס פ'ע'ס'טער זשורנאל" דיעס ערסט געט ערן טראט; דען גאנצען וואַר ט לו י ט אכצוהרוקען, געהט וועגען דעם קאלאסאליען אומפאנעס ניכט; צווישענס ווארע עס אויך אויגעקקמאסטיג, דא דא מייסטען זיך אין דעם לאכיוינטה דער פיעלען פאראנאפען, פאב-אויסדריקע, הינזויגע אויך ווי נאר ניכט אויסקענען ווירדען. @ אונבע- ווענליכע נישט (היזער, פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר עטצ) זינד פאן דער פלאג- דונג ניכט אויסגעשלאסען. - הערן! לו באלטיבער אין סאבוש; דא פאן איהנען ציטירטע זמרות-שטעללע, ווא דאס ווארט "ולשרך" פאָרקאמט, איז דאך יעדעס בע- קאנט, דא פראגע וואר נור די א, וויא מאן דאצו קאם צור בעצייכונג איינער עהעשליעסענס דאס אין תניך ניכט פאָר- קאממענדע ווארט "שודך" צו בעניטצען, אנה דיעזע פראגע איז אין דען בעצייכונג מיטשחילונגען אונזרעם בלאטשעס שאן זא ציענליך געקלארט ווארדען. - עהרוי הערן ראבב' אין א-סינא; איז בערשיס דיעזע וואָכע געשעהען. - הערן! קאמ'ן אין מ-סאָדיעני; דאס געווינטשע פאליעטאן אויט אלס סעפאראט-אבדוקק ניכט פאָרהאנדען, דא פורטבאר פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר פרייע דער דרוקקערייא-ארבייט מאכען עס אונס אונטאליך, פאן דען פאליעטאָנס סעפאראט-אבדוקקע אנפערטיגען צו לאסען. - הערן! ס'יאקובאַ- ווייטש אין ה-אלמאש; אין דער ספרים-האנדלונג יאזעף שלעזינגער, בודאפעט, קאָניגס-נאסע נומ' 1. - דא אנה טערעסאנטען געריכטס-פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר האנדלונגען ווערדען אונטער דען "נייאיקיטען" פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, עס מוסס יא דאפיר ניכט אימער איינע סעפאראטע רוביק געמאכט ווערדען; - הערן! אירי-דאוויד אין טעקע; דאס נייע שפירושטישער-געזעצען האטטע פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר אנה א ל ט ל י ד אס 1 סעפטע- בער דיעזעס יארהעס אונס לעבען טרעטען זאללען; נאכדעם אבער איין גלייכוועגנדעס געזעצן אין אסטערייך נאך ניכט צו שטאנדע קאם, ווערדען צו דיעזעס טערמין נור איינצעלנע נייע בעשטימונגען אין קראפט טרעטען, זא צום ביישפיעל, דאס מאן נאך דען אס 1 סעפטעמבער פאָרהאנדענען, בערשיס פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר בראנטווייז פאָרהאטען, איינען שטייער-שלאג פאן 20 העללעך פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר-גראד, (לויטע) ווירד ענטריכטען מיסען. - הערן! א' שאַפער אין סאדא-גאָר; 1) דא איינזיכטען דער ווייבערניטע אין אונזאן זינד אים אללגעמינען ווער געניטען. @ ווערדען זיא זיך אן דא רעללע וויינגפירמא ר' פאללאק אין דאָנאָאש. - הערן! ווייס אין סאָמאַטאָר; דאס נייע עקועקוויאָנס- געזעצען פ'יערע אויף דא ביהער פאלליג געווארדענען שול- דען קיינע אונזערונג, ווען דא פאָרהאנדענען איינען מאנאט נאך דעם אינסולעבענטערטען דעם געזעצעס בייס בעזוקס- געריכטע דעם שולדערס אנגעמלדעט אנה אים לויפע איינעם יארהעס דא עקועקוויאָנס פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר ווירד. - הערן! באכ- ראָך אין קראָק; דא "הבדלות" דער גראַססווארדיינער וואכסערצענ-פאבריק יאזעף פראָהליך זינד ווער הייבט אנה פרייווערטה. פיעלע דאנקשרייבען, וועלכע הער פראָהליך פאן זיך אנה געמינדען ערהעלע, בעשטאטיגען, דאס ער דא בעשטעללעך צור בעסטען צופריעדענהייט בעדענט. - הערן י א' שטערן אין יאָקא; ווען זיא נאך אונזרען דיעס- וואָכענטליכען אויסגען אויס דעם עקועקוויאָנס-געזעצען נאך איינער אייפסלאַרונג בעדירפען, זא וואַללען זיא איהרע פראגע גענוי פראציווען. - הערן! שטיינמעטין אין באַרשא; מאן קאן אים בלאטטע ניכט יעדעס געזעצען דעם וואַרשלווע נאך פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר, דאס טהוט אויך דער "פ'ע'ס'טער ללאָוד" ניכט, ווען דאס נייע געזעצען איבער דא "וואלד-פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר- לונג" אונטערעסטרט, דער מוסס עס זיך אין בוכ-פאָרס קויפען, - הערן! לעפֿקאוויטש אין אָקאַדעמאַ; זיא פ'יערען אויסשלוסס אין אונזרען דיעסוואָכענטליכען געזעצעס-אויס- ציען, - M. M. A.; דא נומער דעם בעטרעפפענדען ער- לאסעס דעם האנדעלס-מיניסטערס איבער דא נאבעללא- פראגע אויט: 1897/1898, דאס בוך, וועלכעס דען וואַרשלויש דעם ערלאסעס ענטהאלט, קאָסטעט 8 קראָנען. - הערן מ' קאָר נפֿעלד אין קיש-סעבען; וויא זיא אויס אונזערע געסטרענגען נומער ערוועקען, פ'ע'ר'א'ב'ט'ע'ר וויר דא זאנגטאנס-רוהע-אנגעלענעהייט מיט דער גראַססוואַליבען אויספערק- זאמקייט, וואס דא בעטרעפפענדען קאָמיטעהס בעטריפסט, זא וואַללען וויר האָפפען, דאס שפעציעלל דאס עסערעס- קאשויער קאָמיטעה זיינע פפליכט ערפיללען ווערדען. - אין מעהרערע; איבער איהרע אנפראגען ביא נאכטער געלענעהייט.

ניכס אין זינען ווירקונגס קרייז געהאָרענדי מיט דעם בעמערקען צוריקן, דאסס דאס אינטערעס סע דער געמינדע עס ערפאָרדערט, דאס אין דיעזער אנגעלעגנהייט דאס אנגעפאָרדערטע דיס ציפלינאָר-אונטערזוכונג יע עהער אבערוויקקעלט אונד מיט אינעם בעשייד, רעשפּעקטיווע מיט אינעם אורטהייל בעענדעט ווערענדי.

איך בעמערקע נאָך, דאס, ווען אויף גרונד-לאגע דער דאמען דער דעם געגען דען מאטרי-קעלפּהרענדען אָבער-ראבבינער איינעלייטעטען דיסציפלינאָר-פּערפּאָרען פּאַראַנגעהענדען אונטער-זוכונג דאס סוספּענדירונג דעם אָבער-ראבבינערס אלס מאטריקעלפּהרערס נאָטהווענדיק ווערענדי וואָלמע, אים זיננע דעם § 8 דער הערפּאָרטיגען צירקולאר-פּערפּאָרונג פּאַס יאהרע 1888 פּראָ-דואל-צאהל 1994 דאס מאטריקעלביכער אונטער דער לאסט דער פּעראַנטוואָרליכקייט דעם פּראָ-זירענטען דער געמינדע בעהופס אויפּבעוואָהרונג צו איבערגעבען וואָרען.

בוראפּעסט, 19. מאי 1908.

אין פּערשטעטונג דעם מיניסטערס:

טויט ה מ פ, שטאאטס-סעקרעטאַר.

זא ווייט דער ערלאסט, העמיט אונד גע-גענאבער דער פּערלעטעונג דער אָרטה' אויטאָ-נאָמי, וועלכע דער בירגערמייסטער בענינג פּאַל ל ל ע ר ש ו ט מ ין געוואָהרט, אונד דיעזער ערלאסט בעמעט אויך דען פּאַרשטאָנדען אונ-ד ע ר ע ר אָרטה' געמינדען דאס האנדאבען אום פּאַליטישען בעהאָרדען, דאס זיך צו איינער אָהנליכען איינמיטונג אין דאס איינערען אנגעלע-גענהייטען דער קולאָס-געמינדע פּערשטייגען וואָללען, דאס שפּיטע צו בעמען.

נעכסט דעם שומע דער אָרטה' אויטאָנאָ-מיע ענטהאלט אבער דיעזער מיניסטער-אל-ער-לאסט אויך איינען איינגריפּף אין דיע-ועלכע, היעריבער אים נאָכטען ארטיקעל.

פּערשיעדענע נייאויקייטען.

• (צאָר אונד רעפּובליק פּראָ-זירענט) אויס פּעטערס בורג טע-לעוואפּירט מאן: בעצוגליך דער בענינגונג צווי-שען פּאַל ל ל י ע ה ר אונד דעם צאָרען ווירד אין היעזיגען דיפּלאָמאטישען קרייזען בע-הופטעט, דאס זא דאס ערהאלטונג אונד קראַפּ-טיגונג דעם פּראַנציפּל-רוסישען בינדינסעס צום צוועקקע האבען, דאס בעגענונג ציעלע דאָהן אב, מיט אללען מאָגליכען מיטטעלן דאס ערהאל-

פּאַילעמאָן.

דאס "בייכטע"

איינעם ראבבינערס.

(2 פּאַרשטעצונג.)

וויר האבען טריבעט טאנע, שווערע צייטען, הארטע זאָרען געמינואם מיט איינאנדער געטראגען, זאנעט דאס פּרויא, וואר עטאנד פּאַן אונס בידען רעכטהאבעריש אָדער צאָניקיש? יעטצט אבער האסט דאס מיט דעם אונרעכטען נוסע דען שטרייט אין אונזער פּרועדליכעס היים געטראגען, דאס פּאַלשערס זא לויט, דאס דאס קליינען אויפגעוואכט זינד, אונד נענטסט מיך איינע צאנזיקויטיגע אונדאקבארע? זיעהסט דאס נאָך ניכט, וועלכעס אונגליק דאס אין אונזער הויז געבראכט האסט? סימאן, ניב דאס געלד צוריקק! נאָטט האט זא פּיע-לע ווענע, אונס צו העלפען, ווארום וואָללען וויר דען ווען דעם פּערברעכענע איינשלאגען?

דיעזע וואָרטע האטטען דאס איינע געשטאָלצען, דאס זיך אום דאס הערין יעסעטלס געלענט האטטען. שהראַנען טראטען איהם אין דאס אויגען; ער טראט צו ווינעס ווייבע הין, ערנדיק דאס דארנעכטענע רעכטע אונד קאָננטע נור שלוכצענדי דאס וואָרטע הערפּאָרטיגען:

"דאס בויט גערעכטער אלס איך! פּערצייהע מיר, ווען מיך דאס זאָרע אום דין אונד אונזערע ארמען קינדער צו איי-נעם וואָלכען שריטט הינרייסען ליעסט, פּערצייהע מיר, ווען

מונג דעם אייראָפּאָישען פּרועדענס צו זיכערן, אונד ווערדען געלענעטליך דערוועלכען קיינע אנדערווייטיגען פּעראַיינבארוונגען געמאָפּען ווערענדי.

• (קאָזער וויל העלס אונד דאס קאָנפּעססאָן דער אָפּ-ציערע.) דאס צום אנטיעמיטוכמיס היינטי-גענדע "מאָרקישיע צייטונג" בייננט מיט זיכט בארעם מיספּערינגען פּאַלענדע נאכריכט: "נאָך אונזערען אינפּאַרמאציאָנען איזט דיעזער טאנע אין ערלאסט דעם קאָזערס אן זאממליכע פּריו-סישען קאָממאנדאָ-בעהאָרדען ערגאנגען, וואָנאך דיעזע דארויף הינגעוועזען ווערענדי, דאס בייא דער וואהל פּאַן אָפּ ציערען אויף דאס קאָנפּעססאָן קיינע ריקקויזיכט גענאָממען ווערענדי וואָלל אָדער דארף, דאס מאן פּראַמטעטאנטישע אונד קאמפּא-לישע אָפּציערע שאַן זיטהער אים הערענע האטטע, זא האט דיעזער בעפּעהל נור דען איינען צוועק, דען יודען דען איי-טרייט אין דאס אָפּציערע-קאָרפּס צו ערמאָל-כען. פּאַן בעיאָנדערער בערייטינג אבער ווירד דיעזער בעפּעהל פּר דאס וואהל דער רע-זערווע-אָפּציערע, וואָ ביזהער ווערן ניכט אנגענאָממען ווארדען, אין דאס אקטיווע אָפּ-ציערע-קאָרפּס ווערדען אויך ווייטער ווענדי ווען איינערעטען, דאס עס היער ניכט פּיעל געלד צו פּערדיענען ניכט, אנדערס ווירד עס בעצוגליך דער הערענע-אָפּציערע ווערדען, שאַן אויס הויז געוועלשאפטליכען גרינדען ווירד עס קינפ-טיג ניכט אן ווישען בעווערבערן פּעהלען."

• (איינ דיין-תורה אין איי-נע ר א ר י ש ר א ל - א נ ג ע ל ע ג ע נ - ה י י ט) אויס הימאד ווירד אונס געשריע-כען: טונקאטש אונד צו אונגארישע בעצירקע, וועלכע ביזהער בעטרעפּעס דער "מאיר בעל הנס-געלדער" צום "כולל הרבאָביטש" (נאליציען) גע-האַרטען, וואָללען זיך יעטצט פּאַן דעמוועלכען אבזאָנדערן אונד איינען אייגענען כולל יעלדען, ציר ענטשיידונג דיעזער פּראַנע טאנע יעטצט היער אונטער פּאַרוויטן של הרב הג' רפה אין ב"ד, וועלכעס היינט אים טונקאטש אונד בערענסאס, זאָווא אים נאליציען אנגעהא-רען, איבערדיעס בעטהיילגען זיך אן דעם ה"ת איינזע גדולים אויס בידען לאַנדערן אלס אונ-וואַלטע ("טועניס") אונד דרייא אבעוואַנדטע אויס ארין ישראל, אים אונקלארען איבער דען בערא-טוונגס-געגענשאַנד, האט דאס זשאנראל-מיריע דאס פּעראַממלונג שטאַרען וואָללען, דאס אור-טהייל דעם ב"ד איזט נאָך ניכט ערפּאַלט.

איך אין איינער שוואכען שטונדע מיך צום דיעכטשאַהל אונד צו דאָהען וואָרטען געגען דין פּערלויטען ליעסט, איך ווילל אללעס וויעדער נוס מאכען; אבער ווען איך דאס געלד צו-רוקבריינגע, ווערדען אויף יאהרע לאנג אים געפּאַננעסס געוואָרען; וואס וואָלל איך אנפּאַנגען?

"שאפּע נור איינמאל דאס געשטאָללענע וועדער אויס אונזערעס הויזע פּאַרט, נאָטט ווירד דאס שאַן איינען רעכטען ווען ציינען, ווער ריין ווערדען ווילל, דעם הילפט דער הויט-מעל דאצו, זאנען אונזערע וויינען."

ראש ערהאָב זיך יעסעל, אום דען שראַק ווענצוריק-קען אונד דאס פּאַקעט וויעדער צו זיך צו שטעקען, אלס דאס בידען קנאבען, פּאַס מאָרגענעבעס צוריקגעקעהרט, דאס טהורע אָפּגעטען, געפּאַלנט פּאַן דעם פּאַסט-קושטער, צווייא פּאַליצייסטען אונד איינעם האָהערען פּאַסטבעמאטען.

"אויט דאס דער הויזער יעסעל, פּראַנע דער פּאַסט-בעאטשע דען קושטער, פּאַן דעם איהר זאנע, דאס ער אויך אויף דאס געבראכענע שלאָס אס וואָנען אונד דאס הערויס-געפּאַללענע פּאַסט-שטיקע אויפּמערקאם געמאכט האט?" "געווייס, הער דירעקטאָר, דאס אויט דער יעסעל, דאס ווייסט יא יעדעס קינד; ער אויט אין עהרליכער רעכט-שאפּענער מאַן, אונד ער ווירד געווייסס ציינעסס אכלענען, דאס איך פּאַן דעם פּעהלענדען ווערטה-פּאַקעט נאָך בודוויי אכטאָלוט ניכטס וויססען קאנן."

ערצאָהלען זא אונס דאָך איינמאל, הער יעסעל, וואס זא פּאַן דער זאכע וויססען, זאנעט דער פּאַסט-דירעקטאָר.

יעסעל ערצאָהלעט נון דען נאנצען פּאַרנאנג, וויא וויר איהן בערייטס קענען, ביז אויף דאס ווערטה-פּאַקעט

• (געגען דאס ניייען גע-זעמטע.) אונגעזיכטס דער צאהלרייכען איבער-אילטען אונד אונאיבערלעגענען געזעצע וויא דאס וואוכער-געזעטין, דאס ניייע שטייער-געזעטין, דאס עקוועקציאָנס-געזעטין, דאס בעפּאַרשטעהענדע געזעטין איבער דאס "היימטשאַטען" וועלכע אללע וויכטיגע לעבענס-אינטערעסען דעם אונגארי-שען האנדעלס געפּאַהרדען, זאָווא אונגעזיכטס דעם וואהרשיינליך שאַן אין קרצע אים לעבען טרעטענדען שאַרליכען קארטעללס דער אָסמער-הייכישען אונד אונגארישען גראָסס-באנקען, וועל-כעס דען פּראָווינצ-אינשטיטוטען פּאַראַויסזוכטליך דען טאָרעס-שאַסס פּערזענען ווירד, פּאַהרען דאס דירעקטאָרען דער פּינף באנקען אין גראַן דען לאנדעס-פּערבאנד דער אונגארישען פּינאנצ-אינשטיטוטע אויף, זאממליכע אונגארישען פּראָ-ווינצ-געלד-אינשטיטוטע נאָך בודאפּעסט צו איינעם לאנדעס-קאָנגרעסס עהעסעטעס איינצובערווען, אום איהרע געפּאַהרדעטען אינטערעסען קראַפּ-טיג צו שטיצען.

• (פּאַן איי זענבא אה נדי יע בע-כע טייבט) ווארדע דיעזער טאנע אין ווען אין נאליציען, דיעזער פּוהר פּאַן ביראָו נאָך פּרזשעמישל, אין דער שטאציאָן דער לעטצטערען שטאדט פּאַנד מאן איהן אים קופּעך בעזונננגסלאָז אונד ער ווארדע אים שפּיטאל געבראכט, וואָ ער ערסט אס פּאַלגענ-דען טאנע זיינע אויגען אָפּגעטע אונד זיך יאמ-מערנד אויבער דען פּעריאָסט פּאַן 480 ק בעקלאַגען, דיעזען בעמראג האבען איהם צווייא מיטרייזענדע ענטווערנעט, נאכדעם זא איהם מיט שלאַ-טראַנק פּערמעננטען שנופּפּאַבאק צו ריעכען געיעכען האטטען.

• (אין אונגערעלעגנע הייט דער פּעריאָד א צי אָן) בייא דער שפּאַרקאסטע אין מיטקאלין זינד געסטערן מעהרערע בעאמטע פּערהאַרט וואָרדען, אין צייגע זאנעט, ער האבע דען אָבער-בוכהאלטער דער שפּאַר-קאסטע אויגוסט פּאַרקאש אין בענליזונג דעם פּאַרקאטאנען געזא ליפּפּא איהן דער אויזענבאן געזעהען, דאס פּאַליצייא גלויבט, דאס עס געלינגען ווערדע, פּאַרקאש נאָך אין אייראָפּא אין האפּט צו געחמען, ער קאָננטע דאס העררודאציאָן אומאָ ליכטער פּעראַובען, וויל דער קאסטער דער שפּאַרקאסטע אים לייפּע-דיע-זעס יאהרעס וויערעהאַלט אויף אורלויב וואר; יעדעסמאל ליעס ער זיך פּאַן פּאַרקאש פּערטרע-מען, דאס אונטערזוכונג האט פּעסאגעשטעללא, דאס פּאַרקאש דאס העררודאציאָנען שטעטס צו יענער צייט בעאנאנען האט.

פּאַן 30,000 גולדען; דאפּאן ערוואַהנטע ער קיין שטעטעכענס-וואָרטען.

"זא האבען אלאך געזעהען, וויעדעהאַלטע דער די-רעקטאָר, וויא דאס לאנג דעם פּאַסטקאסטעס לויפּענדע קווערשאַנע הערונטערשטריצעט, וויא דאס פּאַקעטע אויס דעם וואָנען פּיעלען, זא ריעפּען וואָפּאַרט דעם ריעמער, האָ-בען דאפּאן אין פּאַקעט אויף אונד איבערגאבען עס דעם ריע-מער, אויט זא?"

"נאנן זא אויט, נור זא איהן איבערהויפט בלאָסס א י ין פּאַקעט אויס דעם וואָנען פּאַללען, אונד דאס נאכ-איך וואָפּאַרט הערן ריעמער."

"דאס אויט אבער דאך האָסט מעיקווידיג, ווען זא דאס שטאנע פּאַללען זאנען, זא קאנן פּאַהרע קיין פּאַקעט אויס דעם וואָנען געקאָמען זיין, אונד ווען זא וואָפּאַרט דען ריעמער דאפּאן בעאכריכטיגעטען, זא קאנן אויך נאכער קיינס מעהר געפּאַללען זיין, זא האבען אין פּאַקעט נאָך ע נ ע ר פּאַס בּאַרען אויפּגעהאַבען אונד עס דעם ריעמער איבערגעבען, עס פּעהלט אבער נאָך אין ווערטה-פּאַקעט נאָך בוד-וויי 30,000 גולדען ענטווערעט, אויט איהנען דאריבער ניכטס בעקאננט?"

יעסעל קאָננטע נליקקליכערזווייז נאָר ניכט צו וואָרט קאָממען, דען דער פּאַסט-קושטער פּינא אימער וויעדער פּאַן נייעס אן, זיינע אייגענע אונשוילד צו בעטהייערן אונד יעסעל אלס עהרליכען מאַן צו ערקלאַרען.

(פּאַרשטעצונג פּאַלנט.)